

Posudek diplomové práce Jána Országha:
Hippokratovský spis *O svaté nemoci*. Překlad, komentář a úvodní studie

Diplomand si ve své práci vytyčil za cíl přeložit a opatřit úvodem a komentářem jeden z mimořádně důležitých, přesto do češtiny dosud nepřeložených spisů sbírky Corpus Hippocraticum *De morbo sacro* (*O svaté nemoci*). Jedná se o spis patřící ve sbírce k těm delším, charakterizovaný také řadou rétorických figur; po stránce obsahové spis pojednává závažné téma epilepsie, tzv. svaté nemoci, jejího charakteru a rozmanitých způsobů léčby. Oproti zaříkávačům a všemožným léčitelům se staví autor na vyhraněně racionální pozici, s níž se nijak neocitá v rozporu jeho opakované uznání božskosti rozmanitých přírodních entit stejně jako uvedené nemoci.

Převést do současné dobře srozumitelné češtiny jakýkoli z důležitých spisů Corpus Hippocraticum je podnik velmi obtížný, stejně jako jím je vypracování adekvátního a zasvěceného komentáře i úvodu k takovému spisu. J. Országhovi – byť není v případě češtiny mluvčím rodilým – se to podařilo, a to způsobem, který lze označit za mimořádný. V řadě ohledů dosahuje jeho práce parametrů práce disertační: zejména velmi důkladným a precizním rozbořem všech důležitých otázek, se spisem tematicky spjatých, stejně jako řady konkrétních problematických míst textu; v této souvislosti je třeba vyzdvihnout, že diplomand se pouští i do velmi komplikovaných textově kritických problémů odvážně a zároveň pečlivě. Prokazuje suverénní zacházení s textem originálu a perfektně zvládnuté studium odborné literatury pro téma relevantní, někdy jdoucí i nad vlastní rámec textu (např. vztah mezi řeckou a babylónskou medicínou apod.). Textu lze přesto vytknout několik nedostatků: je to v první řadě určitá „rozmluvenost“ výkladu, kdy je čtenář opakovaně konfrontován s tématy již dříve pojednanými, byť ve stylisticky pozměněné podobě. Tento nešvar prolíná v podstatě celou práci a zejména v komentáři jde o jev výrazně redundantní: jeho praktický účel je přitom spíše záporný, neboť čtenář je opakujícími se charakteristikami poněkud vyčerpán. Další závažnější nedostatek tkví v autorově rozvrhu, jaká témata patří představit v úvodní studii a jaká v komentáři: některé komplexní otázky, charakteristické pro daný spis, patří po mém soudu jednoznačně do úvodu místo do komentáře, který se takto stává přetíženým a neúměrně dlouhým. Jedná se např. o pojetí božství, dále o očistu a poskrvnu a magickou praxi v Řecku, o představení rozmanitých názorů na povahu epilepsie u Řeků stejně jako o debatu na téma „kde je v člověku centrum myšlení“, resp. o vztah pisatele spisu k názorům Diogena z Apollónie, o vzájemný vztah pojmů *nomos* – *fysis* atp. Problematická je také místy volba slov v jinak velmi dobrém překladu (výrazy „koumají“, „břit“, „zaznamenává vliv“, dále občasný anakolut); za opětovné zvážení by stály některé

formulace v překladu dvou mimořádně obtížných kapitol spisu (XVI. a XVII. kap). Tyto nedostatky vytýkám na tomto místě zejména z toho důvodu, že na ně byl diplomand z mé strany, jakožto ze strany vedoucí práce, opakovaně upozorňován.

I přes uvedené výtky (drobné nedostatky najdeme také v bibliografii) je třeba jasně konstatovat, že zde máme před sebou diplomovou práci mimořádné kvality, jejíž zpracování i autorův vhled do problematiky dosahují v řadě ohledů, jak už bylo řečeno, úrovně disertace. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou výborně.

V Praze 3. 9. 2012

Sylva Fischerová